

Tóth Lajos S. J. (Pilisvörösvár)

Ünnepi szentmise a Pilis- szántói Sziklakápolnában 2014. augusztus 20.

A miséző pap: Tóth Lajos SJ. Pilisvörösvár

Kezdő ének: (a „Szent vagy Uram” énekeskönyv számozása szerint) 294/A

1. Ah, hol vagy, magyarok tündöklő csillaga,
ki voltál valaha országunk istápjá?
Hol vagy, István király? Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben teelőtted sírván.

5. Reménységünk vagyon benned s Máriában,
Mint magyar hazánknak hű királynéjában.
Még életedben minket néki ajánlottál,
És szent koronáddal együtt föláldoztál.

A gyertyák megáldása

Kedves Testvérek!

E szép megemlékező szentmise kezdetén megáldom ezeket a gyertyákat. Fellobbanó lángjuk emlékeztessen annak a tízezer magyarnak lelki lángjára, hazaszeretetére, akik 1947. augusztus 20-án Altöttingben ünnepélyesen emlékeztek szent István királyunkra és az ő országára, amelyet a Boldogasszony pártfogásába ajánlott.

Uram, hallgasd meg könyörgésünket! - És kiáltásunk jusson eléd! KÖNYÖRÖGJÜNK! Mennyei Atyánk! Szent Fiad, Jézus Krisztus azt mondotta, hogy Ő

a világ világossága. Aki Őt követi nem jár sötétségben. De fontosnak tartotta figyelmeztetni tanítványait szent kötelességükre: Ti is a világ világossága vagytok. Úgy világosodjék világosságotok az emberek előtt, hogy lássák tetteiteket és dicsőítsétek Mennyei Atyátokat.

Tóth Lajos S. J. atya megáldja a gyertyákat

Bizalommal kérünk Istenünk, áldd meg e gyertyákat, amelyek Szent Fiad és minket is jelképeznek! Lelkünkben is úgy lobogjon a hitnek és a hazaszeregetnek lángja, mint Szent István királyunk lelkében is lobogott. Emlékeztessen arra is, hogy Ő a Boldogasszony oltalmába ajánlott minket, ezért nekünk is szent őseink példájára világítanunk kell mai magyar testvéreinknek. Lássék meg rajtunk, hogy a Boldogasszony népe vagyunk!

Áldja meg e gyertyákat a Mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek! Ámen.

Gyertyaáldás után: 174/1

Boldogasszony, édes, hozzád esd ma néped,
Veszni indult lelkét, hogy Te mentenéd meg,
Édes Szűzanyánk!

Az emlékgertyák meggyújtása

Az emlékgertyák is égnek

Bűnbánati ima után:

Uram irgalmazz! (Háromszor) Krisztus kegyelmezz! (Háromszor) Uram irgalmazz! (Háromszor)

Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke a jóakarátú embereknek.

Dicsőítünk Téged, áldunk Téged, imádunk Téged, magasztalunk Téged, hálát adunk Neked nagy dicsőségért.

Urunk és Istenünk, mennyei Király, mindenható Atyaisten.

Urunk, Jézus Krisztus, egyszülött fiú,

Urunk és Istenünk, Isten Báránya, az Atyának Fia,

Te elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk.

Te elveszed a világ bűneit, hallgasd meg könyörgésünket!

Te az Atya jobbján ülsz, irgalmazz nekünk!

Mert egyedül Te vagy szent, Te vagy az Úr,

Te vagy az egyetlen Fölség, Jézus Krisztus,

A Szentlélekkel együtt, az Atyaisten dicsőségében. Ámen.

Olvasmány a „Példabeszédek könyvéből” (4. fejezet 10-15. és 18-27. vers)

*Hallgasd hát meg, fiam, fogadd el szavaimat,
akkor nagy lesz száma életed éveinek.
Megmutatom neked a bölcsesség útját,
egyenes lesz az út, amelyen járatlak.
Semmi nem gátolja lépteid, amikor jársz,
és ha gyorsan szaladsz, akkor sem botlasz meg.
Tartsd meg intelmeimet, ne tágíts tőle!
Őrizd meg, hiszen az életed!
Ne lépj a gonoszok ösvényére,
és a gonosztevők útján ne járj!
Hagyd el s ne menj rajta tovább,
kanyarodj el tőle s úgy folytasd utadat!*

*Az igaz ember útja, mint a hajnal pirkadása,
egyre világosabb, míg fényes nap nem lesz.
A gonoszok útja olyan, mint a sötét éjszaka,
maguk sem tudják, miben botlanak meg.
Figyelj fiam a szavaimra,
nyisd ki a füledet a beszédemre!
Ne téveszd el őket soha a szemed elől,
és őrizd meg a szíved közepében!
Mert élet annak, aki megleli őket,
gyógyulás az egész testnek.*

*Nagy gonddal őrizd a szívedet,
mert hiszen belőle indul ki az élet.
Tartsd távol magadtól a száj hamisságát,
távolítsd el az ajkak álnokságát!
Egyenes előre nézzon a szemed,
legyen egyenes a szemed pillantása.
Egyengess sima utat a lábadnak,
legyenek biztosak mind az útjaid.
Se jobbra, se balra ne térj le az útról,
és a gonosztól tartsd távol a lábad!*

Szent lecke. Szent Pál: „Az efezusiaknak írt levél.” (4. fejezet 17-24)

Buzdítás a megújulásra.

Azt mondom tehát, sőt figyelmeztetek titeket az Úrban, ne éljetez úgy, mint a pogányok, akik hiúságokon járatják az eszüket. Sötétség borult elméjükre és elidegenedtek az istenes élettől, tudatlanságukban, amely szívük megátalkodottságának következménye. Lelkileg eltompulva kicsapongásokra adták magukat, és kapzsiságból mindenféle ocsmányságot űznek.

Ti azonban nem ezt tanultátok Krisztustól, ha valóban őrá hallgattok és megtanultátok, hogy Jézusban van az igazság. Korábbi életmódokkal ellentétben vessétek le tehát a régi embert, akit a megtévesztő kívánság romlásba dönt. Újuljatok meg lélekben és érzületben, s öltsetek magatokra az új embert, aki az Istenhez hasonlóvá alkotott, megigazult és valóban szent teremtmény.

Hagyjátok el tehát a hazudozást, beszéljen mindenki őszintén embertársával.

Evangelium Szent Máté szerint. (7. fejezet, 24-29. vers)

Az ítékezés. Hasonlat a sziklára épített házról.

„Aki hallgatja szavamat és tettekre is váltja, az okos emberhez hasonlít, aki sziklára építette házát. Szakadt a zápor, ömlött az ár, süvített a szél, és neki zúdult a háznak, de nem dőlt össze, mert szikla volt az alapja. Aki hallgatja ugyan tanításomat, de nem váltja tettekre, a balga emberhez hasonlít, aki házát homokra építette. Szakadt a zápor, ömlött az ár, süvített a szél és nekizúdult a háznak. Az összedőlt és romhalmazzá vált.”

Ezzel Jézus befejezte ezeket a beszédeket. A nép ámult tanításán, mert úgy tanított, mint akinek hatalom van a birtokában, s nem úgy, mint az írástudók.

Szentbeszéd.

Kedves keresztény magyar testvéreim!

Erre az ünnepi megemlékezésre tanulságos meghívót kaptunk. Ez emlékeztünkbe idézi, hogy 1947. augusztus 20-án magyar csoda történt: „Szent István száműzött, menekült magyarjai elzarándokoltak Altöttingbe, a Szűz Anyához, hogy hitet tegyenek: a magyar nép hű maradt!”

Engedje Urunk Istenünk, hogy ma újabb magyar csoda történjék itt, a pilis-szántói Szűz Anyánál! A hitnek, a szeretetnek olyan tüze lobbanjon föl szívünkben, hogy annak fénye és melege minél több magyar testvérünkben tudná fölszítani a keresztény hitnek és a hazaszeretetnek azt a lángját, amely Szent István királyunk szívében lobogott!

Hogyan készítette elő Isten gondviselő szeretete őt arra, hogy népének megmentője legyen? Kiváló szülőket és nevelőket adott neki. Apja, Géza fejedelem a bölcs államférfi szemével fölismerte, hogy egyes törzsi vezetők zsákmányszerző hadjáratai végzetes eredménnyel járhatnak, Európa népeit egészen a magyarok ellen fordítják és végül pusztulását okozzák. Inkább meg kell ismerni vallásukat, kultúrájukat. Ebben segíthette felesége, az erdélyi gyula leánya, Sarolt, aki ugyan ortodox keresztény volt, de belátta, hogy Róma felé kell nyitni.

Géza fejedelem fölvette a kapcsolatot Piligrim passauai püspökkel, papokat, szerzeteseket kért tőle. A sankt-galleni bencésből lett Bruno püspök megkeresztelte őt és Mihály testvérét, és később fiát, Sztephanoszt is. Mindketten a passauai egyházmegye védőszentjének, István vértanúnak nevét kapták a keresztségben. Géza fejedelem meghívta Prága híres püspökét Adalbertet. Ő részeltette a bér-málás szentségében az ifjút és az ő közvetítésével jött létre házassága a bajor hercegnővel, Gizellával.

Uralkodása idején került Sztephanosz udvarába Gellért, a tudós velencei bencés, akit Isten, mintegy tanácsadójának és fia, Imre herceg nevelőjének is küldött Magyarországra.

Géza fejedelem diplomáciai fogásnak tekintette megkeresztelkedését. Sztephanosz – illetve István, viszont meggyőződéses, szent kereszténnyé, a magyar nép számára szent keresztény eszménnyé fejlődött. Gondjai megoldására sokszor az éjszakai imádkozást, a kemény böjtölést és az álruhában végzett szegény-gondozást választotta. Gyermekait is igyekezett Gizellával együtt, szent életre nevelni. Fenn maradtak Intelmei, amelyeket Imrének, mint utódjának, a királyi szolgálat ellátására készített. Családja magyar szentcsalád volt.

Amikor viszont Imre halála után alkalmas utód nélkül maradt, bizalmát Máriába, a Boldogasszonyba vetette és halála előtt koronáját, az országot, a magyar népet neki ajánlotta, 1038. augusztus 15-én.

Hogyan teljesítette István fejedelmi, majd királyi hivatását?

Amikor 955-ben, apja halála után átvette az ország vezetését, belső és külső veszélyek leselkedtek rá. Egyes törzsekben még erős volt a ragaszkodás a régi élethez. Nagybatya, Koppány, a régi utódlási szokás alapján a fejedelmi hatal-

mat követelte. Fegyveres lázadását István hősie küzdelemmel leverte a vesp-
rémi csatában. Kénytelen volt sógorát, Prokuj erdélyi gyulát is leverni, aki Len-
gyelországba menekült. Keresztény irgalmasságát jelzi, nem állt bosszút az ő
családján, hanem feleségét és fiát is utána küldte. Le kellett vernie Ajtonyt, a
csanádi táj lázadó urát. Hogy ő a pogányságot akarta-e visszaállítani, vagy bi-
zánci támogatásban bízva akart-e területén uralkodni, nem tudhatjuk biztosan.
Bizánci kereszténységben részesült.

Lajos atya szentbeszédét mondja

István király élete vége felé került szembe unoka testvérével, Vazullal. Imre
halála után arra gondolt István, hogy őt teszi meg utódjának, ha vállalja műve
folytatását. Egyik feltételezés szerint Gizella küldött egy embert, hogy szúrja ki
Vazul szemét, hogy alkalmatlanná válják az uralkodásra, mert a trónt Orseolo
Péter velencei Dózse fiának szánta. Más felfogás szerint István udvarába hozatta
Vazult, de ő összeesküvést szőtt István meggyilkolására, ezért szúrták ki Vazul
szemét. Vazul három fia Lengyelországba menekült.

A külső veszélyek közül Konrád, német-római császár katonai támadása volt
a legveszélyesebb. Vazallusává akarta tenni Istvánt és az országot birodalmához
akarta csatolni 1030-ban. Ez nem sikerült neki, mert István csapatai levertek és
kiűzték az országból. Viszont nem látszik alaptalannak, hogy a következő évben
a trónörököst, Imre herceget vadkan támadásának álcázva ő gyilkoltatta meg.

Prohászka püspök egy beszédében így jellemezte Istvánt: „Keresztény király, vitéz harcos és hős volt.” Nincs eszme, amely olyan hősokeket állított a világba, mint a kereszténység. A kardra áldást az Istentől kérték, s fegyvereiknek biztos győzelmet böjtben és imában kerestek. Mantforti Simonnal rohantak egyenlőtlen harcokba, ha mondhatták vele: „Az egész Egyház imádkozik értem, nem hátrálhatok...” Magyar kereszténység, ilyen a te apostoli királyod, szented, hősoed!

„Hát róla szóljon most a lelkes ének!
Uram, Téged dicsérünk általa,
mert ő volt a Te választott edényed,
apostolod, híved, s a Föld sara.
És ő volt ama bibliai Sátán,
kire be jó, hogy éppen rátaláltál,
midőn megvirradt népünk hajnala.”

(Tűz Tamás: Ima Szent István királyhoz)

Hivatásának még két területét tekintsük át: államszervezését és apostoli munkáját!

Prohászka püspök különös vonását említi Szent István királyunknak: fő jellemvonása, hogy „tekintete a végtelenbe néz”. Mit jelent ez? Nyilván, nem a pillanatnyi sikereket kereste, nem a rövidtávú érdekek vezérelték. Istenre figyelt: mit várt tőle? Hogyan tudja népe boldogulását évszázadokra, talán évezredekre is megalapozni, biztosítani?

Meglátta, hogy országa nem állhat fenn sokáig, ha megmarad törzsi szervezetben. Erős központi hatalmat szervezett, fölosztva megyékre az egész országot. Figyelembe véve az ősi hagyományokat, szigorú törvényekkel szabályozta az állami intézmények és a magyar társadalom életét. Tiszteletben tartotta a különféle nemzetiségeket, a betelepülők jogait, segítette a békés együttélést. Székesfehérvárott évente ítélezési napot tartott. Létesülő iskoláiban szorgalmazta a keresztény hit és erkölcs tanítását, de gondja volt az ősi magyar műveltség ápolására is. Ez viszont már szorosan összefügg apostoli szolgálatával, hiszen az iskolákat szerzetesekre bízta. Öt bencés apátságot létesített. Nyugati és bizánci apáca-kolostorokat is alapított. Különösen jeles zárda volt Veszprémben a királyné városában létesített bizánci kolostor. Missziós papokat hívott Bajorországból, Itáliából és Csehországból.

Minden tíz falú számára templomot építtetett. Fontosabb településeken díszes templomok is épültek. Esztergomban székesegyház, Székesfehérváron temetkezési templom a királyi család számára. Akkor már ott nyugodtak az ősoek közül Taksony és Géza. Konstantinápolyban díszes templomot, Jeruzsálemben bencés monostort, Rómában pedig zárándokházat építtetett.

Az 1000. évben Asztrik apátot, a későbbi kalocsai érseket Rómába küldte. Ő beszámolt István buzgó apostoli tevékenységéről II. Szilveszter pápának. A pápa, apostoli szolgálata elismeréséül apostoli kettős keresztet és a magyarok számára oly drága koronát küldött. Az 1000. év karácsonyán Asztrik érsek ezzel

koronázta királlyá. A pápától kapott megbízás alapján szervezte és megalapozta a magyar római keresztény egyházat. Két érsekséget – az esztergomit és a kalocsait – valamint nyolc püspökséget alapított. Fokozatosan betöltötte a püspöki székeket. Kettőt külön is megemlítek: Pécsre küldte Boldog Mór pannonhalmi apátot és Csanádra Szent Gellért püspököt. Halálakor már szilárd egyházi szervezet biztosította a magyar nép lelki szolgálatát.

Mit üzen Szent István király a mai magyar népnek? Ismét Prohászka püspököt idézem: „Szent István óriási alakjára csodálattal tekintünk. István király szemében a végtelenbe való tekintet izzó, főséges sugara ég, a modern kor fiainak beesett szemében pedig a haldokló hit lázas lobbanásai kísértenek: elfelejtettek a végtelenbe nézni. Néznek tehát a végesbe, s gondolják, hogy véges emberi gondolatokkal beveszik a világot s megállják helyüket a földön.” (*Prohászka ÖM 13,36*)

Szent István király üzenete a mai olvasmány szavaival: „Hallgasd meg fiam, fogadd el szavaimat... Egyenesen előre nézzén szemed, legyen egyenes a szemed pillantása! Se jobbra, se balra ne térj le az útról és a gonosztól tartsd távol lábad!” (*Krónikák 4, 10-15, 18-27*)

Hogy szól a szent lecke üzenete? „Ne éljetez úgy, mint a pogányok, akik hiábavalóságokon járatják eszüket!” „... az igazság Jézusban van... Újuljatok meg lélekben és érzéseitekben! Öltsetek magatokra az új embert, aki Istenhez hasonló, igaz és valóban szent teremtmény.” (*Szent Pál Efezusi levele 4, 17-24*)

Krisztusban kedves testvéreim!

Hasonló biztatást olvashatunk Szent István királyunk Imre fiához írt Intelmekben.

Elmélkedésünk végén kérjük buzgó imával Szent István királyunk segítségét! Esdje ki az Úrtól a Boldogasszonnyal együtt népünknek, keresztény hitünknek, nemzeti tudatunknak és hazaszeretetünknek bő áldását, csodáját!

Imádkozzunk Szent István Királyhoz!

„Nemzetünk apostola és hatalmas pártfogója, szeretett királyunk, ki őseinket a tévelygés sötétségéből az egyedül üdvözítő katolikus hit világosságára hoztad, megtért népednek templomokat és iskolákat emeltél, szegényeit, árváit és özvegyeit szerető atyaként tápláltad és műveltél, boldoggá iparkodtál tenni nemzedet, a Te tömérdek fáradságod, kiállott küzdelmeid és mindezekkel szerzett kimondhatatlan nagy érdemeid miatt fiúi és még most is alattvalói bizodalommal fordulunk Hozzád, ó, apostoli, szent királyunk, és kérünk, ne vond meg hathatós pártfogásodat a Te magyar népedtől, amelyet annyi munkával megmentettél. Kérj számára buzgó apostolokat, kérd az Istent, szüntesse meg közöttünk a hitszakadás átkát, az erkölcstelen életet, hogy üdvösséges törvényeid és az igaz atyai szívedből fakadt intelmeid szerint, szeretetben egyesülve, az igaz hitben állhatatosan megmaradjunk, szent életed nyomdokait kövessük és így egykor Veled együtt az örök boldogságban Urunkat, Istenünket vég nélkül áldjuk és dicsérjük! Amen.” (*Sik: DB. 866*)

A szentbeszéd után: 259/1

Jöjj Szentlélek Úristen, áraszd reánk teljesen
Menyből fényességedet, menyből fényességedet!
Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj Szentlélek Úristen!

Föjlajánlásra: 174/5

Föjlajánljuk Néked szenvedéseinket:
Végy szívedbe minket s mutass meg az Úrnak,
Édes szűzanyánk!

Prefáció után:

Szent vagy, szent vagy, szent vagy, mindenség Ura, Istene.
Dicsőséged betölti a mennyet és a földet. Hozsanna a magasságban.
Áldott, aki jön az Úr nevében. Hozsanna a magasságban.

Az Úrfelmutatás szobra

Áldozás előtt:

Isten Báránya, Te elveszed a világ bűneit: irgalmazz nekünk.

Isten Báránya, Te elveszed a világ bűneit: irgalmazz nekünk.
Isten Báránya, Te elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk.

Áldozásra: 280/B

1. Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat.
Millió szív összecsengjen, magasztalja az Urat!
Krisztus újra földre szállott, vándorlásunk társa lett,
Mert szerette a világot, kenyérszínbe rejtezett.
Krisztus kenyér s bor színében, Úr s Király a föld felett:
Forrassz eggyé békességben minden népet s nemzetet!

4. István király árva népe, te is hajtsd meg homlokod!
Borulj térdre, szórd elébe minden gondod, bánatod!
A kereszt volt ezer éven reménységed oszlopa:
Most is Krisztus jele legyen jobb jövődnék záloga.
Krisztus kenyér s bor színében, Úr s Király a föld felett:
Forrassz eggyé békességben minden népet s nemzetet!

Áldás után:

Magyar himnusz

Régi székely himnusz:

Hej, én édes Jóistenem, oltalmazóm, segedelmem.
Vándorlásban reménységem, ínségemben lágy kenyérem.

Vándorfecske sebes szárnyát, vándorlegény vándorlását.
Vándorszékely reménységét, Jézus áld meg Erdély népét!

Vándorfecske hazatalál, édesanyja fészkére száll.
Hazatértét megáldotta, csiksomlyói Szűz Mária!

Befejezésként: 284/1

Boldogasszony Anyánk, régi nagy Pátrónánk!
Nagy ínségben lévén, így szólít meg Hazánk:
Magyarországról, édes Hazánkról,
Ne felejtkezzél el szegény magyarokról!

A szentmise résztvevői